Opgesteld door: Judith Stoep (antwoordspecialist), Marian Bruggink (antwoordspecialist) en José van der Hoeven (Kennismakelaar Kennisrotonde)

Vraagsteller: leerkracht primair onderwijs

Referentie: Kennisrotonde. (2019). *Draagt thematisch onderwijs bij aan het behalen van het gewenste taalbeheersingsniveau van leerlingen in groep 4-8 op de domeinen woordenschat, schrijven, spreken, luisteren en taalbeschouwing?* (KR.539). Den Haag: Kennisrotonde.

April 2019

Vraag

Draagt thematisch onderwijs bij aan het behalen van het gewenste taalbeheersingsniveau van leerlingen in groep 4-8 op de domeinen woordenschat, schrijven, spreken, luisteren en taalbeschouwing?

Kort antwoord

Thematisch onderwijs kan op vele manieren worden vormgegeven. Bij elke vorm zijn er aanwijzingen dat bepaalde aspecten van de taalontwikkeling kunnen worden gestimuleerd. Hoewel bepaalde aanpakken specifiek zijn gericht op hogere orde vaardigheden lezen en schrijven (genregericht onderwijs, taalgericht vakonderwijs) geldt voor de meeste vormen dat het onderzoek dat voorhanden is veelal onvoldoende uitsluitsel geeft over de effectiviteit voor de ontwikkeling van afzonderlijke taaldomeinen schrijven, spreken, luisteren en taalbeschouwing

Toelichting antwoord

Thematisch onderwijs is een van de didactische aanpakken waarbij inhoudelijke concepten uitgangspunt zijn voor de leeractiviteiten (zie Lipson, Valencia, Wixson, & Peters, 1993). Een thema biedt een betekenisvolle context voor het oefenen van lees-, schrijf- en luistervaardigheden, in aanvulling op directe instructie in deze taalvaardigheden (Shanahan, 1997). Taalvaardigheden worden dan op een functionele manier ingezet (Neuman & Roskos, 1993), bij voorkeur in authentieke contexten. Dit sluit aan bij de ideeën van Dewey (1933) over betekenisvol leren: het onderwijs zou niet gericht moeten zijn op het aanleren van afzonderlijke, gefragmenteerde kenniseenheden,

LAAN VAN NIEUW OOST INDIË 300 2593 CE DEN HAAG
POSTADRES POSTBUS 93461 2509 AL DEN HAAG
T 070 349 44 58 W WWW.KENNISROTONDE.NL

maar moeten uitgaan van een meer holistisch perspectief. Leermaterialen die thematisch georganiseerd zijn, bieden in het algemeen meer houvast bij het verwerken en onthouden van de leerstof (Singer, 1990). Ook creëren ze gelegenheden voor het aanleren van woorden die laagfrequent zijn (Hiebert, 2005) en het stimuleren van de gevorderde woordenschatontwikkeling (Van der Hoeven, 2018).

Thematisch taalonderwijs kent verschillende verschijningsvormen. De kernwoorden die bij vrijwel alle verschijningsvormen terugkomen zijn: authentieke leerinhouden en betekenisvolle contexten, integratie en inhoudelijke samenhang. Voor iedere verschijningsvorm is er specifieke evidentie van de werkzaamheid voorhanden; daarom hebben we ze in een schema gezet (zie hieronder) en is er een langere beschrijving als bijlage bijgevoegd.

Aanpak	Inhoud	Effecten	Bronnen
Ankergestuurde instructie	Gezamenlijke startactiviteit is uitgangspunt/anker om interesse te wekken: excursie, filmmateriaal, computerapplicatie.	schrijfvaardigheid bij leerlingen uit groep 7 vergeleken met controlegroep. De geschreven verhalen in experimentele groep bevatten meer verhaalelementen en de plots van hun verhalen waren beter uitgewerkt dan die van de leerlingen uit de controlegroep.	McLarty et al., 1990; Cognition and Technology Group at Vanderbilt, 1990
Taalgericht vakonderwijs	Aanpak waarin taalonderwijs (met name lezen en schrijven) een plek krijgt in het zaakvakonderwijs zoals aardrijkskunde of geschiedenis.	Geïntegreerde lessen leiden tot betere prestaties voor lesinhoud en een aantal taalmaten, zoals woordenschat en leesbegrip	Hajer & Meestringa, 2004 Bradbury, 2014
Project-based instruction	Vanuit een probleem of vraag oplossingen of antwoorden zoeken door te onderzoeken of te ontwerpen. Taalactiviteiten staan in dienst van het onderwerp.	Effecten op zaakvakgerelateerde geletterheid en op toetsscores rekenen, begrijpend lezen en schrijven.	Stoller, 2012; Kokotsaki, Menzies & Wiggins, 2015

Ontdekkend leren	Leerlingen in staat stellen om de wereld actief te onderzoeken. Het uitgangspunt vormt de natuurlijke nieuwsgierigheid van leerlingen.	Meerwaarde voor onder andere mondelinge en sociale vaardigheden, mits de activiteiten begeleid worden door een leerkracht die goede feedback geeft, voorbeelden aanreikt, principes van scaffolding toepast en de leerlingen laat nadenken over mogelijke verklaringen voor de ontdekkingen	Alfieri, Brooks, Aldrich & Tenenbaum, 2011
Geïntegreerd curriculum	Thema's vanuit een holistisch perspectief bekeken. Hierbinnen zijn drie verschillende integratiestromingen: multidisciplinair (thema's in leergebieden samenvoegen), interdisciplinair (thema bekijken vanuit verschillende perspectieven) en transdisciplinair (vragen van leerlingen staan centraal)	Leerlingen die een geïntegreerd programma volgen, behalen betere resultaten op gestandaardiseerde testen voor taal.	Drake & Burns, 2004; Hartzler, 2000
Genregericht onderwijs	Leerlingen krijgen inzicht in verschillende tekstsoorten via authentieke lees- en schrijfopdrachten die gerelateerd zijn aan thema's.	Leerlingen in groep 4/5 zijn beter in staat om teksten te begrijpen en te produceren dan leerlingen die alleen via contextvrije directe instructie lees- en	Purcell-Gates, Duke & Martinau, 2007

		schrijfonderwijs krijgen.	
Content-based (second) language instruction	Inhoudsgericht taalonderwijs waarbij de taalactiviteiten in dienst staan van het onderwerp waarover onderwezen wordt. Dit taalonderwijs kan gericht zijn op de moedertaal of een vreemde taal.	Amerikaanse leerlingen die tweetalig onderwijs volgen, behalen betere resultaten op het gebied van lezen, taalverzorging en schrijven.	Stoller, 2012; Brinton, Snow, & Wesche, 2003; Tedick & Wesely, 2015

In dit schema valt op dat project-based instructie, taalgericht vakonderwijs en genregericht onderwijs effect hebben op woordenschat en leesbegrip, en dat ankergestuurde instructie en genregericht onderwijs meerwaarde bieden voor schrijfvaardigheid. Ontdekkend leren zorgt voor positieve resultaten bij mondelinge taalvaardigheid en een geïntegreerd curriculum verhoogt de resultaten op gestandaardiseerde taaltoetsen. Hierbij past wel de opmerking dat het veelal om kleinschalig onderzoek gaat.

Naast de leeropbrengsten die thematisch onderwijs voor de taalvaardigheid kan hebben, blijkt uit verschillende studies dat een thematische geïntegreerde aanpak tot positieve attitudes leidt, zowel ten opzichte van taal/lezen als andere vakken (zie bijvoorbeeld Romance & Vitale, 1992/2001/2005). Ook wat betreft leesmotivatie van zijn positieve resultaten gevonden bij geïntegreerde programma's (zie Guthrie et al., 2004).

Wat betekent dit voor het onderwijs

Werkvormen en leerprincipes die vaak toegepast worden bij thematisch onderwijs zijn bijvoorbeeld constructivistische aanpakken zoals coöperatief en ontdekkend leren. Daarbij passen ook hulpmiddelen als grafische modellen waarmee woordrelaties in beeld kunnen worden gebracht (Stoller, 2004).

Stoller en Grabe (1997) verbinden uitkomsten van onderzoek en theorie met praktische adviezen voor de onderwijspraktijk. Zij stellen dat er in thematisch taalonderwijs zes componenten aandacht zouden moeten krijgen om ervoor te zorgen dat er een samenhangend curriculum wordt gecreëerd voor de leerlingen, in het Engels de *Six Ts*:

- **themes**: de centrale concepten waar de activiteiten aan verbonden zijn;
- **texts**: inhoudelijke bronnen die gebruikt kunnen worden als leidraad in een thematische unit;
- **topics**: de onderwerpen die het thema specificeren;
- **threads**: verbindingen tussen thema's zodat er samenhang ontstaat tussen de activiteiten;

- **tasks**: taken, basale instructie-eenheden; hierbij wordt een breed scala aan activiteiten bedoeld, gericht op het lezen, luisteren, spreken en schrijven, al dan niet gebruik makend van multimedia;
- **transitions**: geprogrammeerde instructie zodat er samenhang ontstaat tussen de onderwerpen in een thema, en tussen de taken binnen een onderwerp.

De uitvoering van thematisch onderwijs vraagt daarnaast om een aantal randvoorwaarden om de aanpak ook succesvol te laten zijn. Lipson et al. (1993) benadrukken dat de activiteiten binnen een thematische aanpak op een coherente manier met elkaar verbonden moeten zijn en voor alle leerlingen uitdaging moeten bieden om kennis te verbreden en te verdiepen, aansluitend op het niveau van hun vaardigheden en mogelijkheden. Het is daarbij belangrijk dat de metacognitieve vaardigheden van de leerlingen aangesproken worden, dus dat ze actief uitgedaagd worden om verbanden te leggen tussen de concepten die in het thematisch onderwijs aan bod komen. Bovendien zou de aanpak motiverend moeten zijn en de leermotivatie van de leerlingen moeten bevorderen; het spreekt voor zich dat dit mede afhangt van de keuze voor het thema dat centraal staat. Cook (2009) wijst er ten slotte ook op dat er ook bij een thematische aanpak directe instructie nodig is om lees- en schrijfvaardigheid tot ontwikkeling te laten komen zodat deze functioneel kunnen worden ingezet bij het werken aan de thema's. Tedick en Wesely (2015) merken op dat leerkrachten bij inhoudsgericht tweede taalonderwijs moeite hebben met de combinatie van inhoudelijke thema's en aspecten van taal.

Samenvattend kan gesteld worden dat thematisch onderwijs vele vormen kent, die ieder bepaalde aspecten van de taalontwikkeling kunnen bevorderen. Wat betreft schrijven, spreken, luisteren en taalbeschouwing afzonderlijk zijn er vormen van thematisch onderwijs die met name de ontwikkeling van leesvaardigheid en schrijfvaardigheid beogen, maar zijn voor andere vormen maar weinig wetenschappelijke onderzoeken voorhanden te die de werkzaamheid van een thematische aanpak voor taalontwikkeling verduidelijken.

Geraadpleegde bronnen

Alfieri, L., Brooks, P. J., Aldrich, N. J., & Tenenbaum, H. R. (2011). Does discovery-based instruction enhance learning? *Journal of Educational Psychology, 103*(1), 1-18.

Bradbury, L. (2014). Linking science and language arts: A review of the literature which compares integrated versus non-integrated approaches. *Journal of Science Teacher Education, 25*(4), 465-488.

Brinton, D., Snow, M., & Wesche, M. (2003). *Content-based second language instruction.* Ann Arbor: The University of Michigan Press.

College Board (z.d.). *SAT Suite of assessments.* Verkregen op 8 april 2019 van https://collegereadiness.collegeboard.org/sat

Cook, S. (2009). *Making connections: implementing an integrated thematic instruction curriculum model to assist teachers of at-risk middle school students.* (Proefschrift) Glassboro, NY: Rowan University.

Dewey, J. (1933). *How we think*. Boston, MA: D.C. Heath & Co, Publishers.

Drake, S. M., & Burns, R. C. (2004). *Meeting standards through integrated curriculum.* Alexandria, VA: Assocation for Supervision and Curriculum Development.

Elsäcker, W. van, Stolwijk, D., & Bruggink, M. (2011). *Zie je ze vliegen? De Taallijn voor groep 3 en 4*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Guthrie, J. T., McRae, A., & Klauda, S. L. (2007). Contributions of concept-oriented reading instruction to knowledge about interventions for motivations in reading. *Educational Psychologist, 42*(4), 237-250.

Guthrie, J. T., Wigfield, A., Barbosa, P., Perencevich, K. C., Taboada, A., Davis, M. H., Scafiddi, N. T., & Tonks, S. (2004). Increasing reading comprehension and engagement through concept-oriented reading instruction. *Journal of Educational Psychology, 96*(3), 403–423.

Hajer, M. & Meestringa, T. (2004). Handboek taalgericht vakonderwijs. Bussum: Coutinho.

Halvorsen, A. L., Duke, N. K., Brugar, K., Berka, M., & Brown, J. (2012). *Narrowing the achievement gap in second-grade social studies and content area literacy: The promise of a project-based approach (Working Paper No. 26).* East Lansing, MI: Education Policy Center, Michigan State University.

Hartzler, D. S. (2000). *A meta-analysis of studies conducted on integrated curriculum programs and their effects on student achievement.* (Proefschrift). Bloomington, IN: Indiana University.

Heywood, D., Parker, J., & Jolley, N. (2012). Pre-service teachers' perceptions of cross-curricular practice: The impact of school experience in mediating professional insight. *International Journal of Educational Research, 55*, 89-99.

Hiebert, E. (2005). In pursuit of an effective, efficient vocabulary curriculum for elementary students. In E. Hiebert & M. Kamil (Eds.), *Teaching and learning vocabulary: bringing research to practice* (pp. 249-270). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers.

Kennisrotonde. (2017). Wat zijn de opbrengsten van vakintegratie? (KR.021). Den Haag: Kennisrotonde.

Hoeven, J. van der (2018). *Wat is de invloed van de Nederlandse taal – zowel thuistaal als schooltaal – op de woordenschatontwikkeling van leerlingen in groep 4-8?* (KR.244). Den Haag: Kennisrotonde.

Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving schools, 19*(3), 267-277.

Lipson, M., Valencia, S., Wixson, K., & Peters, C. (1993). Integration and thematic teaching: Integration to improve teaching and learning. *Language Arts, 70* (4), 252-263.

McLarty, K., Goodman, J.R., Risko, V.J., Kinzer, C.K., Vye, N.J., Rowe, D.W., & Carson, J.L. (1990). Implementing anchored instruction: Guiding principles for curriculum development. In J. Zutell & S. Mccornik (Eds.), *Literacy theory and research: Analyses from multiple paradigms*. Chicago, IL: National Reading Conference.

Neuman, S. B., & Roskos, K. (1993). *Language and literacy learning in the early years: An integrated approach*. Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich.

Purcell-Gates, V., Duke, N., & Martineau, J. (2007). Learning to read and write genre-specific text: roles of authentic experience and explicit teaching. *Reading Research Quarterly 42*, 8–45

Romance, N. R., & Vitale, M. R. (1992). A curriculum strategy that expands time for in-depth elementary science instruction by using science instruction by using science-based reading strategies: Effects of a year-long study in grade four. *Journal of Research in Science Teaching, 29*(6), 545–554.

Romance, N. R., & Vitale, M. R. (2001). Implementing an in-depth expanded science model in elementary schools: Multi-year findings, research issues, and policy implications. *International Journal of Science Education, 23*(4), 373–404.

Romance, N. R., & Vitale, M. R. (2005). A knowledge-focused multi-part strategy for enhancing student reading comprehension proficiency in grade 5. San Antonio, TX: Annual meeting of the International Reading Association.

Shanahan, T. (1997). Reading-writing relationships, thematic units, inquiry learning...in pursuit of effective. *Reading Teacher, 51*(1), 12-19.

Singer, M. (1990). *Psychology of language: An introduction to sentence and discourse processing.* Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Stoller, F. (2002). Project work: A means to promote language and content. In J. Richards & W. Renandya (Eds.), *Methodology in language teaching: An anthology of current practice* (pp. 107-119). New York: Cambridge University Press.

Stoller, F. (2004). 12. Content-based instruction: perspectives on curriculum planning. *Annual Review of Applied Linguistics, 24*, 261-283. doi:10.1017/S0267190504000108

Stoller, F. L., & Grabe, W. (1997). A Six-Ts approach to content-based instruction. In M. A. Snow & D. M. Brinton (Eds.), *The content-based classroom: Perspectives on integrating language and content* (pp. 78-94). White Plains, NY: Longman.

Tedick, D. J., & Wesely, P. M. (2015). A review of research on content-based foreign/second language education in US K-12 contexts. *Language, Culture and Curriculum, 28*(1), 25-40.

The Cognition And Technology Group At Vanderbilt (1990). Anchored instruction and its relationship to situated cognition. *Educational Researcher, 19*(6), 2-10.

Thomas, J.W. (2000). *A review of research on project-based learning.* San Rafael, CA: The Autodesk Foundation. Verkregen op 5 maart 2019 via https://www.asec.purdue.edu/lct/HBCU/documents/AReviewofResearchofProject-BasedLearning.pdf

Zouw, K. van der, & Abell, O. (2017). *Taal100. Interactief taalonderwijs op de basisschool.* Utrecht/Nijmegen: Sardes/Expertisecentrum Nederlands.

Meer weten?

Inspirerende voorbeelden voor leerkrachten:

- **methodegestuurd** zoals het International Primary Curriculum (IPC) en Alles-in-1,
- aan de hand van **didactische aanwijzingen voor de leerkracht**, zoals in De Taallijn voor groep 3/4 (Van Elsäcker, Stolwijk, Bruggink, 2011) en Taal100 voor groep 3-8 (Van der Zouw & Abell, 2017).
- met **eigen ontworpen curricula** op basis van leerlijnen.

Op de website Samenhang in taal van het SLO zijn suggesties te vinden voor het verbinden van curriculaire inhouden, bijvoorbeeld aan de hand van thema's.

Taalgericht vakonderwijs in het voortgezet onderwijs komt uitgebreid aan bod op de website van het Platform Taalgericht Vakonderwijs.

Onderwijssector

Primair onderwijs

Trefwoorden

Thematisch onderwijs, taaldomeinen

Bijlage 1: Verschijningsvormen thematisch taalonderwijs

Thematisch taalonderwijs kent vele verschijningsvormen. Hieronder worden verschillende vormen nader toegelicht.

- **Ankergestuurde instructie** maakt onderdeel uit van interactief taalonderwijs. Dat wil zeggen dat de leerkracht bij het begin van een thema een zogeheten anker inbrengt, iets dat de leerlingen raakt, aanspreekt en nieuwsgierig maakt. In de Nederlandse context hebben we het dan in de regel over een gezamenlijke startactiviteit (bijvoorbeeld een excursie); in internationale publicaties gaat het meestal om het gebruik van filmmateriaal of computerapplicaties als startpunt voor het taalonderwijs (McLarty et al., 1990). De Cognition and Technology Group at Vanderbilt (1990) noemt als succesvol voorbeeld *The Young Sherlock Project*, waarin de resultaten voor schrijfvaardigheid bij een ankergestuurde aanpak (de experimentele conditie) bij leerlingen uit groep 7 vergeleken werden met die van een controlegroep. De verhalen die geschreven werden door de leerlingen die werkten rondom een centraal anker bevatten meer verhaalelementen en de plots van hun verhalen waren beter uitgewerkt dan die van de leerlingen uit de controlegroep.
- **Taalgericht vakonderwijs** is een aanpak waarin taalonderwijs een plek krijgt binnen het vakonderwijs zoals aardrijkskunde of geschiedenis. De vak- en taaldoelen worden gelijktijdig ontwikkeld via contextrijk onderwijs (Hajer & Meestringa, 2004). Er kan ook sprake zijn van **vakintegratie** waarin vakken tot één leergebied worden samengevoegd; taal zou hierbij een van de onderdelen kunnen zijn. Over de opbrengsten van vakintegratie blijkt uit een review van Bradbury (2014; aangehaald in Kennisrotonde, 2017) dat geïntegreerde lessen tot betere prestaties leiden voor zowel de lesinhoud als voor een aantal taalmaten, zoals woordenschat en leesbegrip.
- **Content-based (second) language instruction** is een vorm van inhoudsgericht taalonderwijs waarbij de taalactiviteiten in dienst staan van het onderwerp waarover onderwezen wordt (Stoller, 2012). In een aantal onderzoeken wordt ook aandacht besteed aan inhoudsgericht taalonderwijs voor leerlingen die een vreemde taal leren (Brinton, Snow, & Wesche, 2003). Het gaat daarbij om aanpakken waarbij de vreemde taal de instructietaal is voor meer dan 50% van de instructietijd bij bijvoorbeeld zaakvakken of het rekenonderwijs. De review van Tedick en Wesely uit 2015 laat zien dat Amerikaanse leerlingen die een dergelijke aanpak volgen, betere resultaten behalen op het gebied van lezen, taalverzorging en schrijven dan leerlingen die het vreemdetalenonderwijs op een andere manier aangeboden krijgen, mits het programma goed geïmplementeerd is.
- **Project-based instruction/Project-based leren** biedt betekenisvol onderwijs rondom projecten, waarin leerlingen actief kennis verwerven. De projecten ontstaan vanuit een probleem of vraag, waar leerlingen oplossingen of antwoorden voor zoeken door te onderzoeken of te ontwerpen. Verschillende studies bieden evidentie van deze aanpak voor de taalontwikkeling van leerlingen in de basisschoolleeftijd; in de review van Kokotsaki, Menzies en Wiggins (2015)

wordt hiervan een overzicht gegeven. Zij noemen onder andere een onderzoek van Halvorsen, Duke, Brugar, Berka, en Brown (2012) waaruit de meerwaarde voor zaakvakgerelateerde geletterheid blijkt. Omdat er in de studies in de review van Koktsaki et al. (2015) veelal geen controlegroep in het onderzoek is betrokken, valt niet met zekerheid te zeggen of de positieve resultaten toe te schrijven zijn aan de projectgebaseerde aanpak. Thomas (2000) constateert daarnaast dat basisvaardigheden zoals rekenen en lezen vaak niet geëxpliciteerd worden in projectgebaseerde instructie, maar dat de resultaten van deze aanpakken vaak wel een verhoging van de SAT-scores[1] laten zien.

- **Ontdekkend leren** is een instructievorm die regelmatig wordt toegepast bij projectgebaseerd onderwijs. Uit de meta-analyses van Alfieri, Brooks, Aldrich en Tenenbaum (2011) blijkt een meerwaarde van ontdekkend leren voor onder andere mondelinge en sociale vaardigheden, mits de activiteiten begeleid worden door een leerkracht die goede feedback geeft, voorbeelden aanreikt, principes van scaffolding toepast en de leerlingen laat nadenken over mogelijke verklaringen voor de ontdekkingen (*enhanced discovery*).
- Er is sprake van een **geïntegreerd curriculum** als de schotten tussen de leerdomeinen worden weggehaald, en thema's vanuit een holistisch perspectief worden bekeken. Hierbinnen benoemen Drake en Burns (2004) drie verschillende integratiestromingen: multidisciplinair, interdisciplinair en transdisciplinair onderwijs. In **multidisciplinaire instructie** wordt er op afzonderlijke leergebieden aandacht besteed aan onderwerpen die op een gegeven moment bij elkaar komen in een centraal thema. Bij **interdisciplinair onderwijs** is het uitgangspunt dat een thema vanuit verschillende perspectieven wordt bekeken. Dat betekent dat er afstemming gezocht moet worden in de terminologie en zienswijzen die gebruikt worden in verschillende disciplines. Een thema als 'vervuiling' kan bijvoorbeeld zowel biologisch als maatschappelijk als geografisch benaderd worden. Leerlingen worden uitgedaagd om de verbanden tussen de leerdomeinen te ontdekken en lees- en schrijfopdrachten te maken waarbij de inhouden van de verschillende disciplines samenkomen. **Transdisciplinaire integratie** gaat nog een stap verder. Leerkrachten creëren daarbij een curriculum rondom vragen van de leerlingen, die met behulp van kennis uit verschillende disciplines moet worden beantwoord. Dit kan worden opgevat als een vorm van projectgebaseerd leren, of onderhandelen over het curriculum ('negotiating the curriculum', Drake & Burns, 2004, p. 13) tussen leerkracht en leerling. Uit een meta-analyse van Hartzler (2000) blijkt dat leerlingen die een geïntegreerd programma volgen, betere resultaten behalen op gestandaardiseerde testen voor taal dan leerlingen bij wie dit niet het geval is.
- Van **genregericht onderwijs** is sprake als leerlingen inzicht krijgen in verschillende tekstsoorten. Voor een aantal tekstsoorten (zoals informatieve

[1] SAT-scores, oftewel Standardized Achievement Test scores, worden in de Verenigde Staten gebruikt als indicatie voor vervolgonderwijs. In de test worden de vaardigheden rekenen, begrijpend lezen en schrijven getoetst via multiple choicevragen; bij deze laatste twee domeinen zijn woordenschat, kritisch lezen, argumentatie, tekstrelaties, kennis op zinsniveau, grammatica en taalgebruik van belang. De leerlingen schrijven ook een essay, waarin argumentatie en tekstbegrip worden beoordeeld (College Board, z.d.).

teksten) is de verbinding met een thematische context vanzelfsprekend. Purcell-Gates, Duke en Martinau (2007) spreken in dit verband over gesitueerde ervaringen in het schrijfonderwijs: de leerlingen doen authentieke lees- en schrijfopdrachten die gerelateerd zijn aan de thema's waarover ze meer informatie hebben gekregen. Hun onderzoek bij leerlingen in groep 4/5 laat zien dat deze aanpak in de context van wetenschap en techniek met informatieve en procedurele teksten goede resultaten oplevert: de leerlingen zijn beter in staat om teksten te begrijpen en te produceren dan leerlingen die alleen via contextvrije directe instructie lees- en schrijfonderwijs krijgen.

LAAN VAN NIEUW OOST INDIË 300 2593 CE DEN HAAG
POSTADRES POSTBUS 93461 2509 AL DEN HAAG
T 070 349 44 58 W WWW.KENNISROTONDE.NL